

GENG BIAO

potpredsjednik vlade i ministar odbrane
Narodne Republike Kine

Herojska armija slavna postignuća

*Uz srdačne čestitke povodom 40-godišnjice osnutka
Jugoslovenske narodne armije*

Ove godine 22. decembra navršava se 40 godina od osnutka Jugoslovenske narodne armije. Pred ovaj veliki praznik svi mi, komandni kadar i borci kineske narodnooslobodilačke armije, zajedno sa pripadnicima svih nacionalnosti Kine, jugoslovenskim narodima koji imaju slavnu tradiciju i posebno pripadnicima hrabre i junačke Jugoslovenske narodne armije, našim prijateljima po oružju, upućujemo srdačne čestitke i izraze visokog uvažavanja.

Jugoslovenska narodna armija je herojska armija koja na međunarodnom planu uživa visok prestiž. Ona je svojom krvlju i životima napisala borbenu epopeju i pridonijela stvaranju sjajne slike o jugoslovenskim narodima. Njeni slavni borbeni podvizi, ostvareni u antifašističkom ratu, potvrđuju da je ona dostojna zvanja branitelja slave i slobode svoje domovine, dok njeni rezultati u jačanju borbene spremnosti i dostignućima njene vojne tehnike postignutim u miru pokazuju da se ona već pretvorila u revolucionarnu armiju snažne borbene moći, naoružanu modernom tehnikom i opremom.

Proslavljajući 40-godišnjicu osnutka Jugoslovenske narodne armije, sjećajući se prošlosti i uspoređujući je sa današnjicom, ne možemo, a da se ne podsjetimo na godine teške i samopožrtvovane borbe u početnom periodu osnivanja ove herojske armije i da se pri tome ne divimo duhu neustraivosti, hrabrosti i borbenog požrtvovanja.

Šestog aprila 1941. godine, njemački i italijanski fašisti počeli su bez objave rata iznenadni napad na Jugoslaviju. Reakcionarna vlada, sa kraljem na čelu, pobjegla je u inostranstvo zajedno sa kraljevskom porodicom i aristokracijom, ne brineći se o narodu i zemlji, a kraljevska vojska, sa svojim generalima, neposredno zatim položila je oružje i predala se. Agresori su vrlo brzo okupirali čitavu teritoriju Jugoslavije i raskomadali je, što je sve za narod predstavljalo strašnu nesreću. Međutim, jugoslovenski narodi su narodi koji imaju slavnu tradiciju odupiranja stranom agresoru i sila okupatora nije ih mogla pokoriti. Dok je neprijatelj sprovodio krvavi teror, narodi Jugoslavije, pod rukovodstvom druga Tita i Komunističke partije Jugoslavije, na čelu sa njim, uzeli su oružje u ruke i otpočeli sveobuhvatni partizanski rat.

Desetog aprila 1941. godine, samo pet dana nakon upada fašističkog agresora, Centralni komitet Komunističke partije Jugoslavije izdao je Proglas kojim se pozvao narod na dizanje ustanka i na borbu protiv stranih okupatora, a osnovan je i Vojni komitet sa Josipom Brozom Titom na čelu. Juna iste godine osnovan je i Glavni štab Narodnooslobodilačkih partizanskih odreda Jugoslavije; 4. jula donijeta je odluka o dizanju narodnog ustanka. Već 7. jula srpski ustanici su opalili prvu pušku u oružanom ustanku u cijeloj Jugoslaviji. Od tada oružani otpor protiv agresora širio se poput plamena i brzo se razbuktao po cijeloj zemlji. Pucnjevi oružanog ustanka potresali su Balkanski poluotok. Partizanski rat silno je hrabrio jugoslovenske narode da se odupru neprijatelju i u njegovoj vjeri da će se osvetiti neprijatelju. Do kraja 1941. godine iz partizanskih jedinica rođena je prva jedinica regularne vojske jugoslovenskih naroda — Prva proleterska brigada. Kasnije je jugoslovenska vlada odlučila da dan osnivanja ove jedinice — 22. decembar — bude praznik stvaranja Jugoslovenske narodne armije, što je odluka od velikog i dalekosežnog značaja.

Iz borbe rođena, Jugoslovenska narodna armija je, zahvaljujući pravilnom rukovođenju Centralnog komiteta Komunističke partije Jugoslavije, na čelu sa njenim vođom Titom, i oslanjajući se na svestranu i efikasnu podršku i pomoć naroda i narodnosti Jugoslavije, brzo rasla i jačala, tako da je već 1942. godine, formiranjem divizija i korpusa, dobila zvaničan naziv — Narodnooslobodilačka vojska i partizanski odredi Jugoslavije. Iste godine, u maju i septembru, organizirala je vlastitu avijaciju i mornaricu. Od tada je narodna armija stalno rasla i jačala oganj borbe. Kroz četvorogodišnju tešku i slavnu borbu, u zajednici sa čitavim narodom, s glavnim

osloncem na vlastite snage, ona je uništila i otjerala strane zavojevače i oslobodila čitavu teritoriju Jugoslavije.

U toku nemilosrdne antifašističke borbe, jugoslovenski narodi i njihova armija vezali su vojnu silu od pedeset divizija (trideset devet divizija stranih okupatora i deset divizija kvislinške vojske), izbacili iz stroja 450.000 neprijateljskih vojnika, pri čemu je 300.000 zarobljeno. Za postizanje ove velike pobjede Jugoslavija je dala oko 1,700.000 žrtava, što je u to vrijeme predstavljalo više od 11 posto ukupnog broja stanovnika u Jugoslaviji. Sve te historijske činjenice dokazuju da je za vrijeme drugog svjetskog rata jugoslovensko bojište bilo među onim bojištima na kojima su se dvije strane žestoko nadmetale. Jugoslovenski narodi i njihova armija su, na prvoj liniji fronta, u teškoj i herojskoj borbi, izbacili iz stroja veliki broj neprijatelja, dugo vremena uništavali neprijateljsku živu silu i protjerali razbijene njemačke i italijanske fašiste, čime su u velikoj mjeri olakšali pritisak na saveznički istočni front i za pobjedu saveznika u antifašističkom ratu dali veliki doprinos. Istovremeno, Jugoslavija je sama podnijela velike nacionalne žrtve i platila visoku cijenu. Upravo zato sve napredne zemlje svijeta i njihovi narodi, uključujući mnoge progresivne i pravdoljubive buržoaske ličnosti svijeta, i danas visoko cijene veliki doprinos koji su u antifašističkom ratu dali narodi Jugoslavije i njihova armija.

Dok se osvrćemo na velika postignuća jugoslovenskih naroda i njihove armije u antifašističkom ratu, razumije se, moramo se sa dubokim poštovanjem sjećati velikog marksiste, druga Josipa Broza Tita. Istaknuti proleterski revolucionar Tito čuven je u svijetu ne samo kao heroj antifašističkog rata; na međunarodnom planu on je i uzor neustrašivog zastupnika borbe za nacionalnu nezavisnost. Njegov briljantan život usko je povezan sa borbom jugoslovenskih naroda za nacionalno oslobođenje, državnu nezavisnost i socijalizam. Godine 1937, nakon što je preuzeo funkciju glavnog rukovodioca Komunističke partije Jugoslavije, drug Tito je nastojao da se partijsko rukovodstvo usko poveže sa praktičnom borbom u zemlji i sa širokim masama, čime je Komunističku partiju Jugoslavije učinio jedinstvenom i snažnom proleterskom partijom. Nakon dolaska njemačkih i italijanskih fašističkih agresora, jugoslovenske narode vodio je nitko drugi do drug Tito i Komunistička partija Jugoslavije, na čelu sa njim. Oni su podigli snažan oružani ustanak, koji je potresao Balkan, izgradili pravilnu strategiju za partizanski rat, stvorili narodne oružane snage i bez pomoći izvana rukovodili narodnom armijom i partizanskim jedinicama u ratu otpora, slomili sve, jednu po jednu, neprijateljske ofanzive, oslobodili velike dijelove svoje

zemlje, konačno pobijedili njemačke i italijanske agresore, koji su sebe smatrali nepobjedivim, i stvorili jednu narodnu Jugoslaviju. Može se reći da se u suvremenoj povijesti Jugoslavije niti jedna od njenih pobjeda ne može odvajati od imena druga Tita. On je za nacionalno oslobođenje i društveni napredak Jugoslavije i sreću naroda dao neizbrisiv doprinos. Ima mnogo razloga što mu narodi Jugoslavije i cijelog svijeta izražavaju najdublje poštovanje.

Marksisti i lenjinisti vjeruju da u historijskim uslovima imperijalizma i proleterске revolucije pokreti socijalističke revolucije raznih zemalja, predvođeni svojim komunističkim partijama, te svjetska radnička klasa, koja vodi oslobodilačku borbu za progres, oduvijek uzajamno suosjećaju i podržavaju se međusobno. Iako su Kina i Jugoslavija razdvojene mnogim morima i planinama, borbeno prijateljstvo između armija dviju zemalja i njihovih naroda utemeljeno je u prošlosti. Slična historijska sudbina u prošlosti učinila je da se možemo bolje razumijeti, da se sa više pažnje odnosimo jedni prema drugima. Drug Tito nam je 1977. godine, za vrijeme posjete našoj zemlji, pričao da je tridesetih godina, dok je bio na robiji, s velikom pažnjom pratio razvoj kineske revolucije, pa je čak s drugovima tamo izučavao mogućnosti kako što bolje braniti Šangaj, taj čuveni grad. Neki od jugoslovenskih ratnih veterana kazivali su da je historijski *Veliki marš*, dug 14.400 km, na koji je kinesku radničko-seljačku Crvenu armiju vodio drug Mao Zedong, bio među jugoslovenskim narodnim masama široko poznat i cijenjen i da ih je taj marš kineske Crvene armije snažno ohrabrivao. Jugoslovenski prijatelji takođe su nam pričali da su članovi Komunističke partije Jugoslavije u izvanredno teškim uslovima dva puta štampali knjigu o *Velikom maršu* kineske Crvene armije. Godine 1940, u prvom broju »Vjesnika«, objavljenog u ilegali, štampana je i vijest o kineskoj Osmoj armiji i njenim pobjedama nad japanskim agresorom. Neki stari veterani pričaju da su u godinama prošlog rata kad god bi kineska narodnooslobodilačka armija zauzela neki grad, na zemljopisnu kartu Kine ubilježavali po jedan crveni kružić ili zastavicu.

Dobro je kazao jedan stari borac iz Sarajeva: »Kineska revolucija je velika epopeja, sa velikim historijskim značenjem. Pobjede velikog kineskog naroda oduvijek smo gledali kao vlastite pobjede i osjećali radost svaki put kad kineski narod ostvari neki rezultat«. Ovakvu drugarsku brigu i ohrabrenje mi nikada nećemo zaboraviti.

Odnos koji Jugoslovenska narodna armija i narodi imaju prema kineskoj revoluciji, to iskazivanje dirljive brige i pažnje, karakterizira i odnos Kineske komunističke partije i oružanih snaga kojima ona rukovodi — onih koji su stajali u prvim redovima borbe protiv

japanskog agresora: Osme armije, Nove četvrte armije — istovjetan je odnosu kineskog naroda prema herojskoj borbi jugoslovenskih naroda protiv njemačkog i italijanskog fašizma, prema drugu Titu i Komunističkoj partiji Jugoslavije, koju je on briljantno vodio u ratu protiv okupatora. Borbu jugoslovenskih naroda i njihove armije protiv njemačkih i italijanskih fašista, i borbu kineskog naroda protiv japanskog agresora mi smo uvijek promatrali kao jednu cjelinu, kao ono što nam je zajedničko. U pećinama Jenana, odgovorni drugovi Centralnog komiteta naše partije, zajedno sa drugovima koji su bili oko njih, često su izučavali razvoj ratne situacije u Jugoslaviji. Naše partijske novine isto su tako često objavljivale vijesti o jugoslovenskoj antifašističkoj borbi, obavještavale o stanju u herojskom otporu jugoslovenske armije, njenih jedinica i naroda. I mi smo pozdravljali sve vaše pobjede i brinuli se zbog teškoća na koje ste nailazili. Iako naše dvije zemlje odvajaju mnoga mora i planine, bliska su srca drugova po oružju. Danas, u zajedničkoj borbi protiv imperijalizma, kolonijalizma i suvremenog hegemonizma, veze između naše dvije zemlje i armije tješnje su nego ikada ranije, jače je i njihovo jedinstvo i uzajamna podrška.

Voljeni vođa kineskog naroda, drug Mao Zedong, učio nas je da dok posvećujemo pažnju uopćavanju vlastitih iskustava, također moramo izučavati iskustva stranih armija i marljivo učiti od prijateljskih armija. Slavne tradicije i odličan stil rada jugoslovenske armije, koje ona ispoljava od samog osnivanja, pa kroz četrdeset godina postojanja, zaista su dobar uzor za naše učenje i na tom polju mi ćemo ubuduće nastaviti s marljivim izučavanjem i uopćavanjem iskustava.

Iz iskustava koja Jugoslovenska narodna armija i narodi imaju na planu uspješnog otpora stranom agresoru posebnu pažnju posvećujemo slijedećim pitanjima:

Prvo, potpuna mobilizacija i oslanjanje na narodne mase u vođenju narodnog rata. To je jedan od osnovnih načina kojim malobrojnija armija može pobijediti jačeg neprijatelja.

Narodnooslobodilački rat u Jugoslaviji je bio u punom smislu riječi narodni rat. Povijest dokazuje da je Jugoslovenska narodna armija prošla put na kome nije imala što treba, a stvorila je; na kome je od malih snaga prerasla u veliku armiju — od slabe armije prerasla u jaku. Na svom putu je potukla dobro opremljenog njemačkog i italijanskog fašističkog agresora i oslobodila čitavu zemlju. Sve to je mogla, jer su armija i narod bili najuže povezani, jer su dijelili dobro i zlo, jer su bili potpuno jedinstveni u otporu neprijatelju. Takav put je bio moguć, jer se armija potpuno oslanjala na narod i zajedno sa njim vodila narodni rat. Armija, kao posebna

oružana snaga, predstavlja u općenarodnom ratu osnovnu, kičmenu snagu. Lenjin je rekao: »Sada narodi vode ratove. Od ogromnog je značaja to da mase shvate cilj rata i uzroke rata; to shvatanje je garancija pobjede.« Situacija u kojoj je Jugoslavija vodila antifašistički rat upravo je bila takva. Čitava zemlja je bila pretvorena u vojničku kasarnu, svaki čovjek je bio borac. Neprijatelj je sa svih strana bio opkoljen narodom kao morem, pa čak se često borba u ilegali vodila pred nosom neprijatelja. Historijski filmovi sa ratnom tematikom, »Valter brani Sarajevo«, »Most« i drugi, vjerno su to prikazali i opisali. Drug Tito je poslije govorio da se zemlja poput Jugoslavije u svojoj odbrani ne može oslanjati samo na regularnu armiju i da je njena snaga u jedinstvu i organizovanosti čitavog naroda. To je vrlo dobro uopćeno iskustvo. Smatramo da je narodni rat dragocjen metod koji zemlje i narode koji se odupiru agresoru i stranom osvajaču uvijek vodi do pobjede.

Drugo, razvijanje borbenog duha, te čvrste i nepokolebljive vjere i neustrašivosti. To je jedan od važnih uslova, koji osigurava hrabrost u borbi i konačnu pobjedu.

Najbolje kćeri i sinovi svojih naroda, borci Jugoslovenske narodne armije, kao upečatljive karakteristike, iskazali su tokom narodnooslobodilačke borbe potpunu vjeru da će osujetiti agresiju neprijatelja i upornom borbom i po cijenu života ostvariti svoje ciljeve, te besprimjerno herojski borbeni duh. Jugoslovenski drugovi su u svojoj borbi izveli Igmanski marš, na kome su, u usporedbi s kineskim Velikim maršem, prevalili mnogo kraću udaljenost, ali su u potpunosti ispoljili čvrsti borbeni duh komunista koje ne plaše nikakve teškoće i stradanja. Oni su ponosni što su kroz dugotrajnu i tešku borbu izdržali oštra iskušenja i savladali svakovrsne teškoće. Jugoslovenska narodna armija baš je zato i mogla dati svoj besmrtni doprinos narodnooslobodilačkoj borbi. Samo borci ispunjeni čvrstom vjerom mogu se hrabro boriti i, ne plašeći se nikakvih žrtava, izvojevati pobjedu. Engels je rekao: »Hrabrost i vjera u nužnost pobjede čine često da se rat pobjedonosno završi«. Jugoslovenska narodna armija je početkom 1943. godine vodila bitku na Neretvi i odmah zatim krvavu bitku u kanjonu Sutjeske. To je potpuno potvrdilo navedenu Engelsovu tezu. U te dvije bitke herojski borbeni duh boraca narodne armije imao je veliku ulogu u postizanju konačne pobjede. Godine 1975. drug Tito je rekao: »U Jugoslaviji na svakom mjestu, u svakom gradu, u svakoj republici i pokrajini, svejedno gdje, svuda se može vidjeti čvrsta odlučnost naroda i narodnosti da brane svoju slobodu i njene tekovine«. To je visoka pohvala čvrste vjere naroda Jugoslavije i armije. Mi smatramo da kod armije,

spremlne da se žrtvuje za domovinu i da položi za nju i svoj život i da služi narodu, hrabrost i uvjerenje u pobjedu uvijek predstavljaju pokretačku snagu koja vodi do pobjede.

Treće, izgradnja sistema općenarodne odbrane radi jačanja borbene spremnosti za zaštitu domovine. To je osnovni način kojim mala zemlja može odbiti agresiju velike zemlje.

Još za vrijeme drugog svjetskog rata, drug Tito je podvukao da se u vođenju borbe i rata u cjelini treba oslanjati na vlastite snage i u praksi je organizovao i rukovodio jednim antifašističkim općenarodnim odbrambenim ratom. Danas je ova ideja postala osnova jugoslovenske općenarodne odbrane. Mi smo sa zadovoljstvom pratili kontinuirani razvoj i ostvarivanje te ideje u praksi odbrambenog organizovanja jugoslovenskog društva. Radi zaštite od agresije i ekspanzije, Jugoslavija je razradila strategiju općenarodne odbrane, a 1974. obnarodovala novi Zakon o narodnoj odbrani i Zakon o vojnoj obavezi, kojim se otjelovljuje ova strategija. To je dalje razvijanje i nastavljanje ideje o narodnom ratu, u novim historijskim uslovima. Kao što je govorio drug Tito — koncept općenarodne odbrane je zasnovan na stalnom i nepokolebljivom prenošenju velikih iskustava narodnooslobodilačke borbe u današnje uslove. Zato je on tražio da čitava Jugoslavija bude poput ježa. To znači, tražio je da se čitav jugoslovenski narod naoruža, da cijela Jugoslavija bude »čelični jež«. Činjenice pokazuju da su jugoslovenski drugovi u sprovođenju sistema općenarodne odbrane već stekli i nova iskustva. Oni podvlače da je u sprovođenju sistema općenarodne odbrane čovjek najjače oružje i zato svakog borca koji brani zemlju treba naoružati plemenitim idejama ljubavi prema domovini i odbrani domovine. Oni smatraju da se u sprovođenju sistema odbrane, koji je koncipiran kao općenarodna odbrana, treba oslanjati ne samo na regularnu vojsku, nego i na jedinice teritorijalne odbrane i ostale organizovane snage društva po čitavoj zemlji. Na osnovu kombinovanja navedene tri strane mogu se u najvećoj mjeri mobilisati općenarodne snage. Tako u slučaju izbijanja rata svaki građanin u gradu i na selu znao bi svoje mjesto i svoje zadatke, što znači da će čitava teritorija zemlje biti pokrivena »gvozdenim ježevima«. Može li se zamisliti agresor koji bi stupio na tlo takve zemlje, sudario se s takvim narodom, pa ostao zdrav i čitav? Zar neprijatelj, upavši u more naoružanog naroda, ne bi potonuo u valovima narodnog rata? Mi smatramo da ideja općenarodne odbrane i sistem općenarodne odbrane imaju realni i veliki značaj, jer je to put u odbrani od suvremenog imperijalizma i hegemonizma, i jedan od najpouzdanijih načina odbrane.

U danima proslave 40-godišnjice osnivanja Jugoslovenske narodne armije, želimo da jugoslovenska armija i narodi još više jačaju jedinstvo i da u očuvanju i izgradnji socijalizma postignu još veće uspjehe. Čvrsto smo uvjereni da će pred jugoslovenskom armijom i narodima, prekaljenim u plamenu rata i čvrsto zbijenim, bilo koji neprijatelj, ako bi se usudio napasti, ostati poražen.

Želimo da herojska Jugoslovenska narodna armija i dalje hrabro napreduje!

Želimo da se borbeno prijateljstvo između armija i naroda Kine i Jugoslavije i dalje razvija i učvršćuje!

(Sa kineskog preveo Branko Merlin)